

Alternativer for organisering av kontrollutvalgssekretariatet i Indre Helgeland

Utarbeidet for Rana kommune, 16. desember 2022

Om Oslo Economics

Oslo Economics utreder problemstillinger og gir råd til myndigheter, organisasjoner og bedrifter. Vi forstår problemstillingene som oppstår i skjæringspunktet mellom marked og politikk.

Vi er et samfunnsfaglig analyse- og rådgivningsmiljø med erfarne konsulenter med bakgrunn fra offentlig forvaltning og ulike forsknings- og analysemiljøer. Oslo Economics har i dag rundt 70 medarbeidere, hvorav mer enn 15 med doktorgrad. Vi tilbyr innsikt basert på fagkompetanse, sektorerfaring og et nettverk av samarbeidspartnere.

Organisering av offentlig sektor

Oslo Economics gjennomfører analyser som hjelper offentlig sektor med å ta gode beslutninger på et solid grunnlag. Blant våre medarbeidere er det flere som har bakgrunn fra offentlig forvaltning og som forstår offentlig sektors virkemåte og oppdrag. Våre ansatte har kompetanse på:

- *Det offentliges rolle som myndighetsutøver, tilbyder av lovpålagte tjenester og involvering i økonomisk virksomhet*
- *Organisering av offentlige virksomheter*
- *Virksomhetsstyring i det offentlige*
- *Virkemiddelbruk*
- *Finansieringssystemet for stat og kommune*

Alternativer for organisering av kontrollutvalgssekretariatet i Indre Helgeland, OE-rapport 2022-122

© Oslo Economics, 16. desember 2022

Kontaktperson:

Svend Boye / Partner

sbb@osoeconomics.no, Tel. +47 452 92 482

Foto/illustrasjon: Foowie/Wikimedia Commons

Innhold

1. Bakgrunn og metode	4
1.1 Bakgrunn	4
1.2 Mandat	4
1.3 Informasjonskilder	4
1.4 Rapportens oppbygging	5
2. Kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat	6
2.1 Kommunens egenkontroll	6
2.2 Kontrollutvalg	6
2.3 Kontrollutvalgssekretariat	7
3. Kriterier for valg av løsning for kontrollutvalgssekretariat	8
3.1 Mål om lokalpolitisk styring og kontroll	8
3.2 Mål om effektivitet	8
3.3 Hensyn til kommunen som helhet og regionen	9
4. Kartlegging	10
4.1 Kort om Indre Helgeland KU-sekretariat	10
4.2 Andre sekretariatsordninger	10
4.3 Nærmere om nærliggende kontrollutvalgssekretariat	12
5. Alternativer	14
5.1 Oversikt over alternativer:	14
5.2 Indre Helgeland	14
5.3 Helgeland (Indre og Ytre/Søndre Helgeland)	15
5.4 «(Nordland)» (Indre Helgeland og Salten Kontrollutvalgsservice)	15
5.5 Konsek Trøndelag IKS	16
5.6 Kjøp av tjeneste	17
6. Vurdering av alternativer, anbefaling og råd for videre arbeid	18
6.1 Vurdering av alternativer	18
6.2 Anbefaling	22
7. Referanser	23
Vedlegg A Økonomitall Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat	24
Vedlegg B Anslag: Utgifter per kommune til sekretariatsarbeid	25
Vedlegg C Tilbud fra Konsek Trøndelag	28
Vedlegg D Utgiftsfordeling ved Indre Helgeland i Salten Kontrollutvalgsservice	29

1. Bakgrunn og metode

På oppdrag for Rana kommune har Oslo Economics gjennomført en utredning av fremtidig modell for sekretariatsfunksjon til kontrollutvalgene som inngår i Indre Helgeland kontrollutvalgssekretariat. Utredningen presenterer ulike alternativer for samarbeid og gir en anbefaling om valg av modell og begrunnelse for denne.

1.1 Bakgrunn

Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat

Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat er et interkommunalt samarbeid (organisert som interkommunalt styre etter § 27 i tidligere kommunelov) om sekretariatstjenester til kontrollutvalgene i følgende kommuner: Grane, Hattfjellidal, Hemnes, Nesna, Rana og Vefsn. Sekretariatet har et styre med én representant for hver av de syv eierkommunene og har én ansatt som utfører sekretariatstjenestene og er styrets sekretær med tilhørende administrative oppgaver for samarbeidet.

Den nye kommuneloven som trådte i kraft høsten 2019 krever at dagens § 27-samarbeid må omdannes til «interkommunalt politisk råd» eller «kommunalt oppgavefellesskap» senest fire år etter at loven trådte i kraft. Denne omdanningen krever at alle de syv kommunene som samarbeider om kontrollutvalgs sekretariatet (forkortet KU-sekretariat) slutter seg til en samarbeidsavtale om nytt KU-sekretariat innen 01.10.2023.

Intern utredning av styret i KU-sekretariat

KU-sekretariatet i Indre Helgeland har til nå blitt ivaretatt av én person, som snart skal gå av med pensjon.

Styret i KU-sekretariatet har høsten 2022 gjennomført en intern utredning av hvordan sekretariatsfunksjonen kan organiseres i fremtiden. Formålet med utredningen har vært å legge til rette for at de syv kommunene som i dag samarbeider om sekretariatstjenester til sine respektive kontrollutvalg skal få tilbud om en KU-sekretariatstjeneste som er fremtidsrettet. Bakgrunnen for utredningen var at dagens sekretariat ble ansett som sårbart grunnet en bemanning bestående av én ansatt, og styret ønsket ikke videreføre denne sårbarheten når nåværende KU-sekretær pensjoneres.

Den interne utredningen anbefalte kommunestyrene å søke tilslutning til Kosek Trøndelag IKS for leveranser

av KU-sekretariatstjenester med virkning fra og med 01.10.2023. Anbefalingen ble begrunnet med at Kosek Trøndelag IKS er det eneste KU-sekretariatet som har en bemanningsstørrelse på minimum seks ansatte, som innehar foretrukne kompetanseområder på bachelor- og masternivå og har meddelt interesse for å motta søknad om tilslutning.

Ønske om ekstern utredning

Kommunestyret i Rana kommune ba i februar 2022 styret til Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat om å gjennomføre en fullstendig utredning av alternativer for fremtidig kontrollutvalgssekretariat. I mai 2022 presiserte kommunestyret i Rana kommune at de ønsket at utredningen skulle bli gjennomført med ekstern bistand.

Fordi styret i Indre Helgeland ikke etterkom Ranas ønske om å gjennomføre en fullstendig utredning av alternativer, med ekstern bistand, fattet kommunestyret i Rana i oktober et vedtak (PS 104/2022) som ga ordfører fullmakt til å innhente ekstern bistand til å gjennomføre en fullstendig utredning av en fremtidig modell for sekretariat for kontrollutvalget (KU-sekretariatet). Utredningen skulle omfatte ulike alternativer for det interkommunale samarbeidet og bli lagt frem for kommunestyret til behandling i desember 2022.

1.2 Mandat

Rana kommune har i utlysningen av dette oppdraget bedt om en fullstendig ekstern utredning av fremtidig modell for kontrollutvalgssekretariat. Det er bedt om at utredningen omfatter ulike alternativer for interkommunalt samarbeid samt andre måter å sikre sekretariatstjenester på og gir en anbefaling til løsning. Utredningen skal utgjøre et beslutningsgrunnlag for kommunen og bli lagt frem for politisk behandling i desember 2022. Utredningen har vært gjennomført over to uker i desember 2022.

1.3 Informasjonskilder

1.3.1 Skriftlige kilder

Vi har benyttet flere skriftlige kilder i arbeidet med denne rapporten.

Sentrale skriftlige kilder som beskriver kontrollutvalg og -sekretariats funksjon, rolle og ansvar inkluderer:

- Kontrollutvalgsboka (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022)

- Veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene (Norges kommunerevisorforbund, 2018)
- Kommuneloven (Kommuneloven, 2018)
- Proposisjon i forbindelse med ny kommunelov, Prop. 46 L (Prop. 46 L (2017-2018), 2018)
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, 2019)

I kartleggingen av ulike sekretariatsordninger har vi benyttet Deloitte's tidligere utredninger på området. I 2014 gjennomførte Deloitte en evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat på oppdrag for Kommunal- og distriktsdepartementet. I 2018 kartla Deloitte, på oppdrag for Røyken kommune, alternative sekretariatsordninger for kontrollutvalget i nye Asker kommune. Deler av tallgrunnlaget om sekretariatsordninger fra 2014 ble oppdatert i sistnevnte rapport. Vi har ellers basert oss på internetsøk og offentlig tilgjengelig informasjon funnet på nettsider til ulike KU-sekretariater.

1.3.2 Intervjuer

Intervjuer har vært viktige informasjonskilder i rapporten. I samråd med oppdragsgiver har vi hatt som mål å gjennomføre intervjuer med:

- De syv kommunene i samarbeidet (Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Nesna, Rana og Vefsn), herunder:
 - Ordførere
 - Ledere av kontrollutvalg
 - Rådmenn/ kommunedirektører
- Kontrollutvalgssekretariat i regionen, herunder:
 - Konsek Trøndelag IKS
 - K-sekretariatet
 - Salten kontrollutvalgsservice
 - Se-Kon – Ytre og Søndre Helgeland kontrollutvalgssekretariat
 - Alstahaug kontrollutvalg

Vi har som en del av utredningen kontaktet samtlige ordførere, ledere av kontrollutvalg og rådmenn/kommunedirektører i de syv kommunene i samarbeidet, og gitt dem anledning til å uttale seg. Vi har intervjuet til sammen seks ordførere, fem ledere av kontrollutvalg i samarbeidet, fire rådmenn og fem eksterne i løpet av utredningen, til sammen 20 intervjuer, vist i Tabell 1-1.

Tabell 1-1: Gjennomførte intervjuer kommuner

	Ordfører	Rådmann	KU-leder
Grane	X	X	
Hattfjelldal	X	X	
Hemnes	(X)*	X	X
Lurøy	X		X
Nesna	X		X
Rana	X	X	X
Vefsn	X		X

*Skriftlig tilbakemelding mottatt fra ordfører i Hemnes.

Vi har intervjuet følgende aktører fra andre interkommunale samarbeid:

- Konsek Trøndelag IKS
- K-sekretariatet
- Salten Kontrollutvalgsservice
- Se-Kon – Ytre og Søndre Helgeland kontrollutvalgssekretariat
- Leder for Alstahaug kontrollutvalg

1.4 Rapportens oppbygging

Rapporten er bygget opp på følgende måte:

- I kapittel 2 beskriver vi kort for rammene og rollen til kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat.
- I kapittel 3 redegjør vi for kriterier for velfungerende KU-sekretariat.
- I kapittel 4 beskriver vi dagens ordning med kontrollutvalgssekretariat i Indre Helgeland og kartlegger andre sekretariatsordninger nasjonalt og nærliggende til Indre Helgeland.
- I kapittel 5 presenterer vi alternativer til løsning, herunder drøfter nærmere ulike organisasjonsformer, geografisk områder, størrelse på samarbeid og tilhørende kostnader.
- I kapittel 6 gjør vi en vurdering av mulige løsninger opp mot kriteriene som er lagt til grunn og gir en endelig anbefaling.

2. Kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat

I dette kapitlet presenterer vi kontrollutvalgssekretariats rolle, funksjon og ansvar, samt hvordan det relaterer seg til andre instanser og det helhetlige kontrollarbeidet.

2.1 Kommunens egenkontroll

Kommunene er de viktigste velferdsprodusentene i samfunnet, og forvalter store ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen medfører et behov for styring og kontroll. Kommuner, og fylkeskommuner, har selv et ansvar for å føre egenkontroll over egen virksomhet. Egenkontrollen er et viktig element i det lokale folkestyret, og skal støtte opp under at kommunene når satte målsetninger, innenfor gjeldende regelverk og tildelte ressurser (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022).

2.2 Kontrollutvalg

Kontrollutvalg er et lovpålagt utvalg for kommuner og fylkeskommuner, og utgjør en sentral del av egenkontrollen i en kommune. Kontrollutvalget har som mandat å føre kontroll med forvaltningen (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022). Kontrollutvalget skal:

- gi uttalelser om årsregnskapet og årsmeldingen fra kommunen.

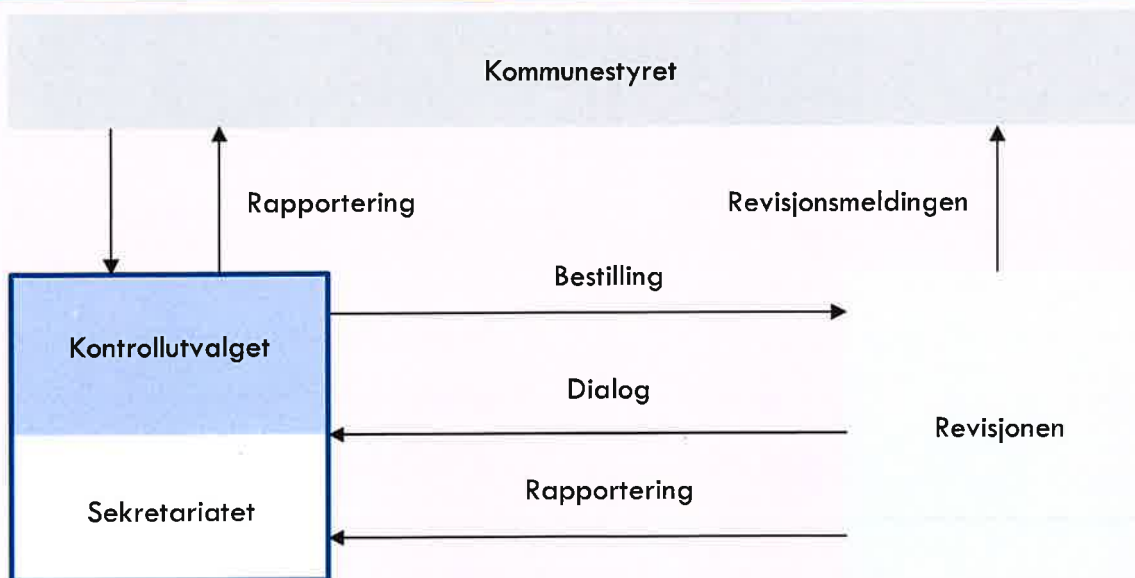
- utarbeide planer for forvaltningsrevisjonen og eierskapskontroll.
- rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

I tillegg skal kontrollutvalget se til at:

- kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, både når det gjelder regnskaps- og forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- revisjonsmerknader blir fulgt opp
- det blir ført kontroll med at økonomiforvaltningen skjer i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.
- det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- kommunestyret sitt vedtak om forvaltningsrevisjoner, regnskapsrevisjon og eierskapskontroller blir fulgt opp.

Kontrollutvalget kan i prinsippet håndtere alle forhold ved virksomheten til kommunen, enn så lenge det kan defineres som kontroll av forvaltningen. Dette medfører at kontrollutvalgets ansvar ikke er avgrenset til administrasjonen, men omfatter også formannskapet, andre politiske utvalg og ordføreren (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022). Det er verdt å poengtere at kontrollutvalget ikke skal overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunestyret (jf. kontrollutvalgsforskriften § 1), men at ansvaret omhandler tilsyn og kontroll for

Figur 2-1: Ansvarsdeling og dialog mellom kontrollutvalg, sekretariat og revisjon

Illustrasjon: Tilpasset av Oslo Economics basert på Kommunal- og distriktsdepartementet (2022)

forvaltningen. Denne avgrensningen kan sees i sammenheng med statsforvalterens ansvar for å vurdere lovligheten av kommunale vedtak (lovlighetskontroll).¹

For å kunne utføre sin funksjon får kontrollutvalget bistand fra et kontrollutvalgssekretariat. Kommunestyret har ansvar for å sørge for sekretariatsbistand til kommunens kontrollutvalg.

2.3 Kontrollutvalgssekretariat

Kontrollutvalgssekretariatet er kontrollutvalgets utøvende organ, og er det administrative bindeleddet mellom kontrollutvalget og andre sentrale aktører som revisjonen, kommunestyret og kommunens administrasjon. (Norges kommunerevisorforbund, 2018).

Kommunelovens kapittel 23 med tilhørende forskrift om kontrollutvalg og revisjon gir bestemmelsene om KU-sekretariatets oppgaver (Kommuneloven, 2018). Kontrollutvalgssekretariatet skal være uavhengig av kommunens revisor og administrasjon (jf. kontrollutvalgsforskriften § 20, 3. ledd og kommunelovens § 23-7, 3. ledd).

Deloitte gjennomførte i 2014 en evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat på

oppdrag fra daværende Kommunalmoderniseringsdepartementet (Deloitte, 2014). Undersøkelsen viste at kontrollutvalgssekretariatene i hovedsak har tre roller

- administrator
- saksbehandler
- utreder

Derimot så varierer balansen mellom rollene blant sekretariatene. Alle sekretariatene er «administratorer» i form av at de er praktiske møtetilretteleggere. Videre er en betydelig andel av sekretariatene fungerer som «saksbehandler» ved å gi egne vurderinger i saksfremstillinger. Etter kontrollutvalgsforskriften § 20 er sekretariatet ansvarlig for saksbehandlingen og skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iværksatt. Det er også noen som fungerer som «utreder» for sine kontrollutvalg, ved at de tar stilling til habilitet, utfører overordnet analyse, selskapskontroll eller andre oppdrag basert på bestillinger fra utvalget.

Kommuner har ulik organisering når det gjelder sekretariatsordning, ettersom lokale forhold gjør at det vil være ulike måter å løse oppgavene best mulig.

¹ Kommunalrett | Statsforvalteren.no.

3. Kriterier for valg av løsning for kontrollutvalgssekretariat

For å vurdere alternative løsninger for kontrollutvalgssekretariat kan det være nyttig å ta utgangspunkt i objektive kriterier på virkningene av ulike kontrollutvalgssekretariat. I dette kapittelet gjør vi rede for utarbeidelsen av kriteriene, og hva de innebærer for valg av løsning.

Kriteriene for valg av kontrollutvalgssekretariat kan ta utgangspunkt i følgende generelle kriterier for valg av organisering for kommunal oppgaveløsning. Følgende overordnede kriterier er definert av Oslo Economics i tidligere prosjekter for å vurdere alternativer for kommunal organisering generelt. Hensynene er valgt med utgangspunkt i kommuneloven²:

1. Lokalpolitisk styring og kontroll
2. Effektivitet (mål knyttet til kvalitet og kostnader)
3. Konsekvenser for kommunen som helhet/restkommunen

3.1 Mål om lokalpolitisk styring og kontroll

Ivaretagelse av hensyn til lokalpolitisk styring og kontroll innebærer at befolkningen og folkevalgte skal ha tilstrekkelig informasjon om, og innflytelse over, den kommunale organiseringen.

Når det gjelder kontrollutvalgssekretariatet spesifikt så skal det være en uavhengighet mellom sekretariatet og kommunens revisjon og administrasjon. Dette innebærer at de som utfører sekretariats-tjenester ikke kan være ansatt i administrasjonen i eller utføre revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen (Norges kommunerevisorforbund, 2018). Dette medfører også at verken leder av kontrollutvalget eller dets medlemmer kan utføre sekretariatsoppgaver.

I denne sammenheng så er det også relevant å se på kontrollutvalget. Utvalget svarer til kommunestyret, og utøver en sentral funksjon i kommunens egenkontroll. I valg av løsning av kontrollutvalgssekretariat vil det relevante forholdet i denne sammenheng være at kontrollutvalget er satt i en god posisjon til å utføre arbeidet sitt.

² Formålet med loven er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det

3.2 Mål om effektivitet

Videre bør løsningen vurderes utfra i hvilken grad den fører til bedre måloppnåelse (nytte) og lavere kostnader for en gitt måloppnåelse/nytte (kostnadseffektivitet).

3.2.1 Måloppnåelse (nytte)

I vår utredning tar vi utgangspunkt i at god måloppnåelse hos et kontrollutvalgssekretariat kjenne-tegnes av de utfører sine oppgaver på en god måte. Dette vil kreve tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Kommuneloven stiller ikke direkte krav til sekretariatets kompetanse kapasitet, men sier i merknaden til kommunelovens § 23-7, 1. ledd: «Det følger av bestemmelsen at sekretariatet skal ha kapasitet og kompetanse som oppfyller kontrollutvalgets behov for utrednings- og sakforberedelses-kapasitet» (Norges kommunerevisorforbund, 2018).

Kompetanse

Sekretariatets kompetanse er et avgjørende for kvaliteten i dets utførelse av oppgaver. Kravet til kompetanse kan tolkes ut ifra kommunelovens § 23-7, 2. ledd, «Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt». Kontrollutvalgs-boka (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022), beskriver at det er ønskelig at sekretariatet besitter kompetanse om blant annet regnskap, revisjon og offentlig forvaltning. Dette kan beskrives som en **formell kompetanse**. Videre kan det være gunstig med kjennskap til og forståelse for politiske og administrative prosesser, samt kjennskap og relasjon til folkevalgt og administrasjon, for å bidra til læring og for å få kontrollutvalget i stand til å gjøre kommunen bedre. Dette danner grunnlag for kompetansekriteriet **nærhet** (lokal kunnskap og kjennskap).

Kapasitet

Når det gjelder kapasitet må sekretariatet ha tilstrekkelig kapasitet til saksforberedelser, utredelser og oppfølging av sakene. Kravet til kompetanse kan tolkes ut ifra kommunelovens § 23-7, 1. ledd, «Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfreds-stiller utvalgets behov». Sekretariatet må være fleksibelt når det gjelder tidspunkt for møte i utvalget, og bør være tilgjengelig for utvalgslederen for å

nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling. Loven skal også legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard (Kommuneloven, 2018)

drøfte saker mellom møtene (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022).

Dette innebærer i praksis at kontrollutvalgssekretariatet i praksis må bemannes i en størrelsesorden som tillater og sikrer sekretariatets leveranser. Deloittes evaluering av kontrollutvalgene og kontrollutvalgssekretariatene viser at det ikke er noen direkte sammenheng mellom størrelsen på sekretariatet og kvaliteten på sekretariatets arbeid (Prop. 46 L (2017-2018)). Et sentralt forhold når det gjelder kapasitet er likevel sekretariatets sårbarhet ved fravær. Personalressurser er helt sentrale for sekretariatets leveranser, og ettersom leveransene er tidskritiske. Dette medfører at løsninger for kontrollutvalgssekretariat med en viss evne til å motstå sykdom og liknende hos ressurser vil være å foretrekke. Vi betegner dette som grad av **robusthet**.

Sekretariatets størrelse er videre knyttet til kriteriet **objektivitet**. Det vil være fordelaktig at sekretariatet ikke er utpreget personavhengig og at det er tilstrekkelig personlig avstand. Som følge av dette vil det være hensiktsmessig med minimum to personer. Ved ønske om at det alltid minst er to personer av Ved hensyn til robusthet, kan en hevde at det hvert fall bør være tre.

I en vid forstand av begrepet kapasitet vil også forhold som fysisk eller digital tilgjengelighet være og tilstedeværelse i regionen relevant. Det er mulig å argumentere for at deler av kontrollutvalgssekretariat leveranse bør skje ved fysisk tilstedeværelse i kontrollutvalgets møter og andre fysiske møter. Sammen med nevnte punkter under kompetansedelen, utgjør dette **nærhet**.

Kostnader

Det andre sentrale momentet i effektivitetsvurderingen er kostnaden ved å ha en gitt løsning for kontrollutvalgssekretariat.

3.3 Hensyn til kommunen som helhet og regionen

Valg av løsning og dens effekt kan ikke bare sees isolert sett, da det vil påvirkes av og påvirke annen aktivitet i kommunene. Valget av løsning må derfor også vurderes utfra påvirkningen på restkommunen, både negativ og positiv. Mulige andre påvirkninger er læringsvirkninger for rest-kommunen, arbeidsplasser i regionen og muligheten kommunene har til omprioritering av midler mellom sekretariatsarbeid og andre kommunale oppgaver.

4. Kartlegging

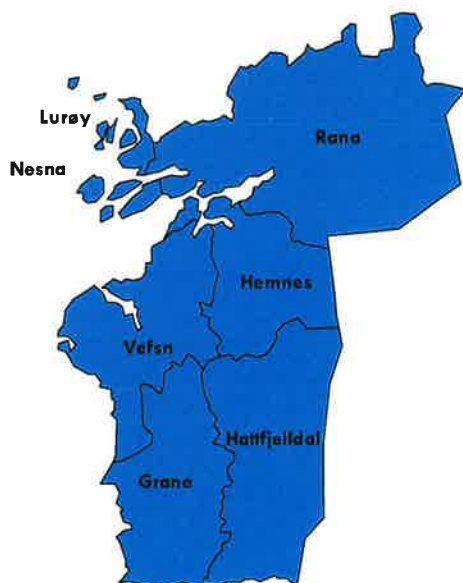
I dette kapittelet beskriver vi dagens KU-sekretariat i Indre Helgeland og kartlegger andre sekretariatsordninger i Midt-Norge, Nord-Norge og Norge som helhet.

4.1 Kort om Indre Helgeland KU-sekretariat

Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat ble stiftet i 2005 og er organisert som et § 27-samarbeid etter tidligere kommunelov som gir kommuner anledning til å opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver.

Hver kommunene som inngår i samarbeidet (Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana og Vefsn) er representert med ett medlem i styret til sekretariatet. Lurøy kommune har vært en del av samarbeidet siden 2016. Sekretariatet har vært bemannet med én fulltidsstilling.

Figur 4-1: Kart over kommuner i Indre Helgeland KU-sekretariat

Illustrasjon: Oslo Economics

Indre Helgeland KU-sekretariat hadde driftsutgifter på om lag 1,7 millioner kroner 2021. I 2012 har det budsjettert med utgifter på i underkant av 1,5 millioner kroner. Tabell 4-1 viser hvordan de budsjetterte utgiftene for 2023 er tenkt fordelt mellom kommunene. 20 prosent av utgiftene er en fast

komponent som er likt fordelt mellom kommunene. Resterende 80 prosent av utgiftene er fordelt basert på antall innbyggere i hver kommunene.

Den største utgiftsposten er lønnskostnader, inkludert pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift, til den ansatte i KU-sekretariatet. I tillegg føler mindre kostnader som godtgjørelse til styreleder, telefon/bredbånd etc. Se Vedlegg A for en nærmere beskrivelse av kostnadsposter.

Tabell 4-1: Budsjetterte utgifter (2023) Indre Helgeland KU-sekretariat

Kommune	Innbyggere 1.4.2022	Fast del 20 %	Variabel del 80 %	Budsjett 2023
Grane	1 444	42 031	33 961	75 922
Hattfjelldal	1 277	42 031	30 034	72 065
Hemnes	4 425	42 031	104 072	146 103
Lurøy	1 864	42 031	43 839	85 870
Nesna	1 714	42 031	40 312	82 343
Rana	26 073	42 031	613 211	655 242
Vefsn	13 242	42 031	311 439	353 470
Totalt	50 039	294 217	1 176 867	1 471 084

Kilde: Budsjett 2023 – Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat

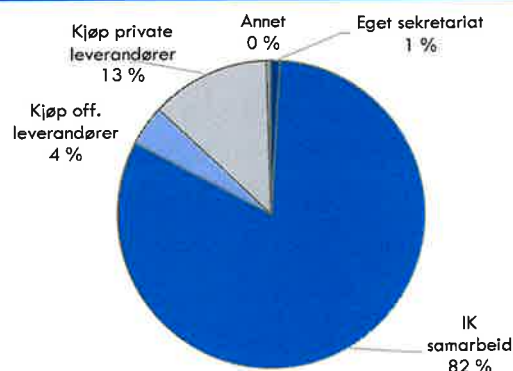
4.2 Andre sekretariatsordninger

4.2.1 Oversikt

Tidligere utredninger foretatt av Deloitte (2014) og (2018) viser at de to interkommunale samarbeidsformene (samarbeid etter § 27 og interkommunalt samarbeid [IKS]) dominerer som de mest utbredte sekretariatsordningene nasjonalt. Deloitte sine siste gjennomgang (2018) viste at 345 av landets kommuner mottok sekretariatstjenester fra enten interkommunalt samarbeid (159) eller interkommunalt selskap (186). 71 kontrollutvalg kjøpte tjenesten direkte i markedet, enten fra private eller offentlige leverandører, mens en håndfull bykommuner (Oslo, Bergen, Trondheim og Skien) hadde egne sekretariater.

I Figur 4-2 under gjengis statistikken fra Deloitte om antall kontrollutvalg innenfor ulike ordninger. Om lag 80 prosent av kontrollutvalgene nasjonalt fikk i 2018 levert sekretariatstjenester fra ulike interkommunale samarbeid. Andelen er tilnærmet uendret fra hva Deloitte fant i utredningen i 2014. Siden 2018 har det vært en rekke kommuneslåinger. Ofotenkommunene og Narvik har etter 2018 gått bort fra tjenestekjøp. Andelen tjenestekjøp fra private leverandører kan derfor være lavere enn 13% i dag.

Figur 4-2: Type sekretariatsordninger og antall kontrollutvalg per ordning nasjonalt

Kilde: (Deloitte, 2018). Kommentar. IK=interkommunalt. N=422.

4.2.2 Interkommunale samarbeid

I det videre har vi kartlagt størrelsen på sekretariatene mål etter antall ansatte og innbyggergrunnlag. Utvalget av sekretariater er basert på medlemsoversikten til Forum for Kontroll og Tilsyn og andre sekretariater som er kartlagt gjennom

internettsøk. Ettersom det mangler gode data på antall årsverk er det tatt utgangspunkt i antall ansatte listet opp på sekretariatenes nettsider. Oversikten er vist i Tabell 4-2.

Tabell 4-2: Oversikt interkommunale samarbeid om sekretariat

Navn	Org. form	Antall KU	Ansatte	Antall KU/ansatt	Innbyggergrunnlag	Innbyggere per ansatt
Haugaland Kontrollutvalgssekretariat	IKS	10	2	5,0	119 213	59 607
Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat	IS, koml § 27	7	1	7,0	50 046	50 046
K-Sekretariatet	IKS	37	7	5,3	42 282	6 040
Konsek Øst (Sør-Østerdal og Glåmdal)	IKS	12	2,8	4,3	88 135	31 477
KonsSek Trøndelag*	IKS	32	9	3,6	234 889	26 099
Konrutvalg Fjell (Konfjell)	IKS	9	2	4,5	29 996	14 998
Kontrollutvalgssekretariat for Romsdal	IS, koml § 27	7	2	3,5	72 363	36 182
Kontrollutvalgssekretariat Innlandet	IS, koml § 27	5	2	2,5	39 586	19 793
KUSEK (KU-sekr i Vest Finnmark)	IKS	10	3	3,3	47 715	15 905
Rogaland Kontrollutvalgssekretariat	IS, koml § 27	15	4	3,8	376 402	94 101
Salten Kontrollutvalgsservice	KOF	10	2	5,0	84 464	42 232
SEKOM sekretariat	KOF	9	2	4,5	48 859	24 430
Se-Kon (Ytre/Søndre Helgeland)	IS, koml § 27	10	1	10	14 387	14 387
SKNG (sekr. For KU i Nord-Gudbrandsdal)	?	6	1	6,0	17 968	17 968
Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat	IKS	6	2	3,0	99 774	49 887
Vest kontroll	KOF	9	4	2,3	76 215	19 054
VETAKS (Vestfold, Telemark og Agder KU-sekr)	IKS	35	10	3,5	609 633	60 963
Viken Kontrollutvalgssekretariat	IKS	31	7	4,4	776 103	110 872
Østfold Kontrollutvalgssekretariat	KOF	11	3	3,7	303 439	101 146
		267	66,8	4,0	3 131 469	46 878

Kilde: Nettsider til kontrollutvalgssekretariatene, SSBs befolkningsdata. *Konsek Trøndelag oppgir i intervju at de nylig har ansatt to nye personer og dermed teller 11 ansatte fra 1.1.2023.

Det er stor spredning i hvor mange kontrollutvalg et sekretariat betjener – fra fem i Kontrollutvalgssekretariat Innlandet, til 37 i K-Sekretariatet. Det er ellers en tydelig sammenheng mellom antall kontrollutvalg og antall ansatte. Jo flere kontrollutvalg et sekretariat betjener jo flere ansatte er det behov for. Det er samtidig variasjon i hvor mange kontrollutvalg én ansatt betjener – fra 2,3 i Vest kontroll, til 7 i Indre Helgeland. I snitt betjener én ansatt i sekretariatet fire kontrollutvalg.

Innbyggergrunnlaget for de ulike sekretariatene varierer betydelig. Sekretariater med mange kontrollutvalg har typisk et større innbyggergrunnlaget. Jo større befolkning, desto flere saker vil et kontrollutvalg trolig måtte håndtere, og jo flere ansatte vil det derfor være behov for. Det er også stor variasjon i antall innbyggere per ansatt i sekretariene. Samarbeid mellom kommuner med få innbyggere, vil typisk ha færre innbyggere per ansatt, og motsatt.

4.2.3 Kjøp i markedet

En mindre andel kommuner kjøper sekretariatstjenester gjennom konkurranseutsetting av kontrollutvalgets sekretariatsfunksjon. Avtalene er både med andre interkommunale samarbeid og med private tilbydere. Markedet er nokså lite og de private tilbyderne har ofte få kunder. Som tidligere nevnt kan aktører som

utfører forvaltningsrevisjoner ikke være sekretær i kontrollutvalg i samme kommune. I Innlandet er det flere kommuner som kjøper sekretariatstjenester fra private tilbydere:

- Lukkeleik AS leverer sekretariatstjenester til seks kontrollutvalg i Valdres. Oppdraget har et omfang på 500 timer, eller om lag 30 prosent stilling.³
- Kontrollutvalgsstjenester AS leverer tjenester til kontrollutvalgene Gjøvik, Ringsaker, Søndre Land og Vestre Toten.
- Åsjord Økonomi og Rettshjelp AS, lokalisert i Steigen, leverer sekretariatstjenester til kontrollutvalgene i Hamar, Løten og Stange⁴ samt Nærøysund kommune.

4.3 Nærmere om nærliggende kontrollutvalgssekretariat

I det videre går vi nærmere inn på de mest nærliggende samarbeidene om sekretariatsordninger i som er i geografisk nærhet til Indre Helgeland. Samarbeidene har til felles at de er organisert som interkommunale samarbeid (IKS, kommunalt oppgavefelleskap eller §27-samarbeid etter tidligere kommunelov).

³ Omtalt her: <https://www.avis-valdres.no/valdres/kontrollutvalg/nyheter/me-er-eit-organ-som-ikkje-skal-uttale-oss-til-media/s/5-54-266109>

⁴ Omtalt her: <https://www.revisjon-ost.no/samarbeidspartnere>

KonSek Trøndelag

Konsek Trøndelag IKS er et interkommunalt selskap bestående av 31 kommuner i Trøndelag fylke samt Trøndelag fylkeskommune. Samarbeid er regulert i en selskapsavtale som er inngått mellom eierne. Selskapets innskuddskapital er fordelt på de ulike deltakerne hvorav fylkeskommunen har størst andel (28 prosent) og deretter på kommunene etter størrelse. Konsek vil fra 01.01.2023 ha 11 ansatte og betjene 40 kommuner inklusive Trøndelag fylkeskommune.

I Konseks strategiplan for 2022-2027 fremgår det at selskapet skal ha et sterkt og bredt fagmiljø som skal opprettholdes ved å arbeide for å utvide antall eiere. Selskapet har videre en målsetting om å være et ledende fagmiljø, hvilket innebærer å delta aktivt i utvikling av kontrollområdet i samarbeid med statlige tilsyn, revisjon og faglige nettverk.

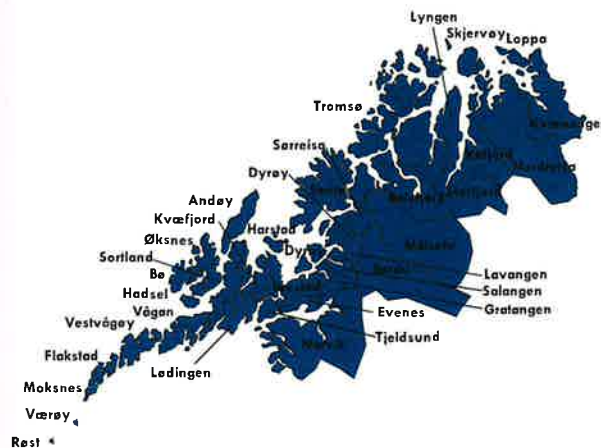

Illustrasjon: Oslo Economics

K-Sekretariatet

K-Sekretariatet IKS er organisert som et interkommunalt selskap bestående kommuner i Troms og Finnmark og nordlige deler av Nordland samt tilhørende fylkeskommuner. Selskapet yter også sekretariatstjenester for Longyearbyen lokalstyre.

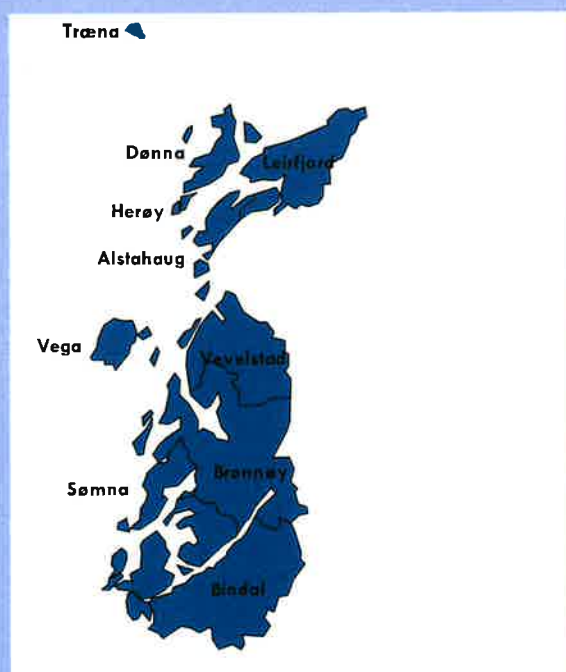
Selskapet har syv ansatte fordelt mellom tilholdssted i Finnsnes (2), Tromsø (2), Harstad, Svolvær og Bodø.

Illustrasjon: Oslo Economics

Se-Kon (søndre og Ytre/Søndre Helgeland)

Se-Kon er kontrollutvalgssekretariat for kommunene på søndre og Ytre/Søndre Helgeland. Sekretariatet har kun én ansatt som yter sekretariatstjenester til de 11 deltakerkommunene. Sekretariatet er etter hva vi forstår organisert som et interkommunalt samarbeid etter §27 i tidligere kommunelov.

Illustrasjon: Oslo Economics

Salten Kontrollutvalgsservice

Salten Kontrollutvalgsservice ble etablert og sekretariat 1. januar 2020, og er i så måte et relativt ungt sekretariat. Det er organisert som et kommunalt oppgavefelleskap (KOF) bestående av kommuner i området Salten i Nordland. Hver av de ti deltakerkommunene har en eierandel i oppgavefelleskapet på en tiendedel hver. En nærmere beskrivelse av oppgavefelleskap er å finne under delkapittel 5.1 om organisasjonsformer.

Illustrasjon: Oslo Economics

5. Alternativer

I dette kapittelet beskriver vi de, etter vår vurdering, mest relevante alternativene til organisering av kontrollutvalgssekretariatet for kommunene i Indre Helgeland.

5.1 Oversikt over alternativer:

I foregående kapittel ble det gitt en beskrivelse av de nærliggende kontrollutvalgssekretariatene slik de er i dag. Dette er:

- Indre Helgeland
- Ytre og Søndre Helgeland
- Salten Kontrollutvalgsservice
- Konsek Trøndelag IKS
- K-sekretariatet
- Kjøp av tjenesten

K-sekretariatet har i samtale med oss gitt uttrykk for at det ikke er aktuelt for dem å utvide samarbeidet til Indre Helgeland på nåværende tidspunkt. Dette begrunnes med at K-sekretariatet allerede er blitt utvidet og at de fortsatt jobber med å få sekretariatet til å fungere best mulig for de kommunene og fylkeskommunene de allerede dekker. I tillegg fremheves det at Salten Kontrollutvalgsservice ligger mellom K-sekretariatets virkeområde og Indre Helgeland, noe som ville gitt en lang fysisk avstand mellom K-sekretariatets virkeområde i dag og kommunene i Indre Helgeland.

Fortsatt sekretariat for Indre Helgeland alene er utgangspunktet og er naturlig å inkludere i analysen som et nullalternativ. Representanter for Ytre/Søndre Helgeland, Salten Kontrollutvalgsservice og Konsek Trøndelag IKS opplyser i samtale med oss at det kan være åpning for å utvide samarbeidene til også å omfatte kommunene i Indre Helgeland.

Figur 5-1 viser en oversikt over disse samarbeidsformene.

Ettersom K-sekretariatet ikke er aktuelt, vurderer vi at følgende alternativer kan dekke Indre Helgelands behov for kontrollutvalgssekretariatet fremover:

- Nullalternativ: **Indre Helgeland** (med lokal tilstedeværelse)
- Alternativ 1: **Helgeland** (Indre og Ytre/Søndre Helgeland)
- Alternativ 2: **Nordland** (I. Helgeland og Salten)
- Alternativ 3: **Konsek Trøndelag IKS**
 - A) Uten lokal tilstedeværelse i Indre Helgeland
 - B) Med lokal tilstedeværelse i Indre Helgeland
- Alternativ 4: **Kjøp av tjenesten**

I dette kapittelet vil vi beskrive hvordan disse alternative løsningene kunne fungert i praksis.

5.2 Indre Helgeland

Nullalternativet er å videreføre dagens løsning, hvor Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana og Vefsn samarbeider om sekretariatsfunksjonen.

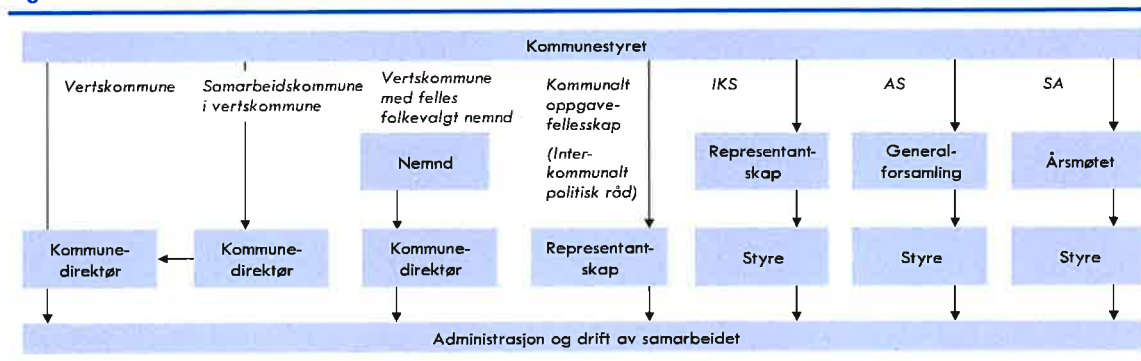
Juridisk organisering

Dagens samarbeid er organisert som et §27-samarbeid etter den gamle kommuneloven. Det er ikke lenger adgang til å benytte denne samarbeidsformen, og kommunene har frist frem til høsten 2023 på å omgjøre samarbeidet.

Ved omgjøring kan kommunene velge mellom følgende samarbeidsformen jf. kommuneloven (2018) §17-1: **vertskommunesamarbeid, kommunalt oppgavefelleskap, interkommunalt selskap (IKS), aksjeselskap (AS) og samvirkeforetak (SA).**⁵

⁵ Interkommunalt politisk råd listes også opp under §17-1, men denne samarbeidsformen er uaktuell da den er ment for politisk samarbeid og ikke tjenesteproduksjon.

Figur 5-1: Oversikt over ulike former for formalisert interkommunalt samarbeid

Illustrasjon av Oslo Economics

Vertskommunesamarbeid er en lite utbredt samarbeidsform for samarbeid om kontrollutvalgssekretariat, og virker mindre hensiktsmessig med tanke på behovet for uavhengighet fra kommunens administrasjon.

Av de øvrige samarbeidsformene vurderer vi at kommunalt oppgavefelleskap er det mest nærliggende alternativet for eventuell videre drift av Indre Helgeland KU-sekretariat. Det er flere grunner til dette. For det første krever det lite omorganisering fra dagens organisering. For det andre er det en fleksibel samarbeidsform som egner seg godt for samarbeid med færre deltakere. Det er blant annet ikke noe krav om å ha et styre under representantskapet. Dette begrenser administrasjonskostnader og kan gi bedre styring og oppfølging fra kommunestyrene. For det tredje er det en samarbeidsform som ser til å bli mer utbredt for samarbeid om kontrollutvalgssekretariat, for eksempel har Salten valgt en slik organisering. Formen er også mer fleksibel enn IKS med tanke på lokalisering av hovedkontor og eventuell senere oppløsning av samarbeidet.

Ansatte, lokalisering og kostnader

Med utgangspunkt i dagens struktur, vil det også i en videreføring være én ansatt i kontrollutvalgssekretariatet, lokalisert i Indre Helgeland. Videre legger vi til grunn at kostnadene kan forbli omtrent på dagens nivå. Se Vedlegg B for beregninger av utgifter per kommune, gitt dagens fordelingsmodell.

5.3 Helgeland (Indre og Ytre/Søndre Helgeland)

Et alternativ er å slå seg sammen med Ytre/Søndre Helgeland og danne Helgeland Kontrollutvalgssekretariat. Rent praktisk kunne dette muligens gjøres ved at kommunene i Indre Helgeland dekker kostnadene for en ekstra ansatt i samarbeidet og at den nye ansatte og den nåværende sekretæren i Ytre/Søndre Helgeland jobber sammen for å utbytte

begges kompetanse og for å oppnå bedre robusthet og objektivitet.

Juridisk organisering

Samarbeidet på Ytre/Søndre Helgeland er organisert som et kommunalt oppgavefelleskap. Oppgavefelleskapets øverste organ er representantskapet. Det er ikke et styre mellom representantskapet og selve sekretariatet/sekretariatsleder.

Ansatte, lokalisering og kostnader

I dag er det en ansatt i samarbeidet på Indre Helgeland og en ansatt i samarbeidet på Ytre/Søndre Helgeland, som taler for at ved en sammenslåing så vil det være to ansatte i sekretariatet. Vi legger til grunn at det i utgangspunktet vil være formålstjenlig med samlet lokalisering i Alstahaug kommune, der dagens sekretær i Ytre/Søndre Helgeland har kontor, av hensyn til kompetanseutvikling, objektivitet og robusthet. Alstahaug kommune er også angitt som kontorsted i samarbeidsavtalen i dagens samarbeid i Ytre/Søndre Helgeland.

Kostnadene i Ytre/Søndre Helgeland KU-sekretariat fordeles etter folketall alene. Dersom denne kostnadsnøkkel, som er fastsatt i samarbeidsavtalen, skal fortsette, vil de mest folkerike kommunene i Indre Helgeland få høyere kostnader enn de har i dag.

5.4 «Nordland» (Indre Helgeland og Salten Kontrollutvalgsservice)

Et annet alternativ er å bli med i samarbeidet som Salten Kontrollutvalgsservice. En kan da bli enig om et nytt og mer dekkende navn, for eksempel «Nordland kontrollutvalgssekretariat». Samarbeidet vil med det bestå av 17 deltakerkommuner.

Juridisk organisering

I dag er Salten Kontrollutvalgsservice organisert som et kommunalt oppgavefelleskap etter kommuneloven (2018) kapittel 19. Kommunene som deltar i

samarbeidet om Salten Kontrollutvalgsservice eier i dag 1/10 hver. Det er ikke noe styre mellom representantskapet og ledelsen og eierstyringen gjøres i hovedsak gjennom et årlig representantskapsmøte der alle kommunene i samarbeidet er representert. Representantene fra hver kommune er lederne for kontrollutvalgene, noe som begrenser behovet for informasjonsutveksling og dermed administrasjonskostnader.

Ved en utvidelse med kommunene på Indre Helgeland legges det til grunn at alle kommunene vil eie 1/17 hver. Slik vi forstår det vil organisasjonsformen kommunalt oppgavefellesskap, uten styre, fortsatt kunne fungere effektivt med 17 eierkommuner. Dette kan begrunnes med at sekretariatets oppgave er klart definert, og at det derfor er begrenset behov for løpende oppfølging fra kommunene (som et styre ellers kunne håndtert). Videre kan det ikke å ha et styre ha fordeler i form av lavere administrasjonskostnader og enklere styring (kortere avstand fra kommunestyre til administrasjon og drift av samarbeidet).

Det kommunale oppgavefellesskapet vil være et selvstendig rettssubjekt. Representantskapet vil bestå av en representant fra hver kommune, valgt av kommunestyret og blant kontrollutvalgets medlemmer. Videre vil representantskapet velge et styre som skal drive virksomheten i tråd med vedtektene, og ansette en sekretariatsleder og øvrige ansatte i sekretariatet.

Ansatte, lokalisering og kostnader

Per dags dato har Salten Kontrollutvalgsservice to ansatte, med kontorsted i Gildeskål (leder) og Saltdal. Kontorsted er ikke fastsatt i en selskapsavtale og kan endres over tid, avhengig av hvor samarbeidets ansatte befinner seg, samt representantskapets ønsker.

Dersom kommunene på Indre Helgeland blir med i samarbeidet foreslår Salten Kontrollutvalgsservice at det ansettes en person i Indre Helgeland som i hovedsak vil jobbe for kontrollutvalgene i regionen. Etersom behovet til Indre Helgeland i hovedsak kan dekkes med å ansette en person, virker det sannsynlig at kostnadene vil forbli omtrent på dagens nivå.

Kostnadsfordelingen i Salten Kontrollutvalgsservice i dag er fordelt 1/3 på faste kostnader per deltaker, 1/3 på antall møter og 1/3 på folketall. Dette vil gi relativt høyere deltakeravgift for kommunene i Indre Helgeland med få innbyggere, og relativt lavere for kommunene med mange innbyggere. Se Vedlegg B for våre foreløpige beregninger av utgifter per kommune, gitt dagens fordelingsmodell.

5.5 Konsek Trøndelag IKS

Et annet alternativ for kommunene i Indre Helgeland er å gå inn i Konsek Trøndelag, som er et interkommunalt selskap som leverer sekretariatstjenester for kontrollutvalg. I dag består samarbeidet av 31 kommuner i Trøndelagsområdet i tillegg til Trøndelag Fylkeskommune.

Juridisk organisering

Samarbeidet er som nevnt organisert som et IKS. Kommunenes eierandeler tar utgangspunkt i folketall. Hver deltakerkommune velger en representant som skal sitte i representantskapet. Representantskapet velger igjen styre, og styret ansetter en daglig leder.

Ansatte, lokalisering og kostnader

Selskapets innskuddskapital er fordelt på eierandelene, hvor hver deltaker plikter å skyte inn 25 000 kroner per andel minimum.

Det årlige honoraret for sekretariatstjenesten vedtas av selskapets representantskap hvert år. Per nå består dette av et grunnbeløp på 1 62 500 kroner som alle betaler, i tillegg økes beløpet trinnvis basert på innbyggertall. Samlet direkte kostnad for Indre Helgelandskommunene i Konsek Trøndelag IKS er blitt estimert av Konsek til å bli omtrent 1,78 millioner kroner per år (om lag 32 prosent høyere enn i dag).

Kostnadsfordelingen i Konsek Trøndelag IKS har vesentlig høyere vekt på faste kostnader enn det samarbeidet i Indre Helgeland har i dag. Dette betyr at de mindre folkerike kommunene i Indre Helgeland vil få størst kostnadsøkning ved inntreden i Konsek. For Rana kommune vil årlige utgifter bli lavere enn med dagens samarbeid, men trolig noe høyere enn ved et samarbeid med Salten. Se Vedlegg B for våre foreløpige beregninger av utgifter per kommune, gitt dagens fordelingsmodell.

Hva gjelder ansatte og lokalisering finnes det to ulike alternative løsninger:

Alternativ a

Kommunene på Indre Helgeland dekkes fra kontorene i Trondheim (med flyforbindelser) og Steinkjer (kjøreavstand til de sørlige kommunene i Indre Helgeland). Dette er løsningen Konsek anbefaler ved en eventuell utvidelse til Indre Helgeland.

Alternativ b

Konsek oppgir i intervju at det muligens kan være et alternativ der Konsek ansetter en person lokalt i Indre Helgeland for å dekke området, men at de ikke vil anbefale denne løsningen.

5.6 Kjøp av tjeneste

Kommunene har også adgang til å oppfylle plikten om sekretærbistand til kontrollutvalgene gjennom å inngå en avtale med en leverandør. Dette innebærer i praksis å kjøpe tjenesten gjennom konkurranseutsetting, fra både private og offentlige selskaper.

Dette må gjøres etter regler for offentlige anskaffelser (Anskaffelsesloven, 2016; Anskaffelsesforskriften, 2016). Kontrakten tildeles for en bestemt periode, ofte 2-4 år, før oppdraget lyses ut på anbud igjen. Det innebærer at det kan bli regelmessig skift av sekretariatet avhengig av hvem som vinner anbudet.

Selve anskaffelsesprosessen kan ta en del tid: formålet og omfanget av anskaffelsen defineres, det må settes tildelingskriterier (pris, oppdragsforståelse, kompetanse og erfaring), ut ifra anskaffelses verdi må man velge anskaffelsesprosedyre, før selve gjennomføringen av konkurransen og tildeling av kontrakt.

En slik anskaffelse kan gjøres av den enkelte kommune alene, men også sammen med andre kommuner. Grunnet ressursbruken og kostnadene knyttet til selve anskaffelsesprosessen, samt for å gjøre avtalen mer attraktiv for leverandørmarkedet, kan det være hensiktsmessig å gjøre anskaffelsen felles for alle kommunene i Indre Helgeland. Dette vil særlig være en fordel for de mindre kommunene.

Hva en sekretariatsløsning gjennom konkurranseutsetting vil koste er vanskelig å estimere. En kan forhøre seg blant relevante leverandører i markedet, men hva det i realiteten vil koste vil først komme frem når tilbudene på tjenesten foreligger. Etersom markedet for kjøp av sekretariatstjenester er lite vil det være en del usikkerhet knyttet til prisen på tjenesten. Denne usikkerheten kunne reduseres ved å definere et fast vederlag, og i stedet la tilbyderne konkurrere på innhold i oppdraget. Faren ved en slik fremgangsmåte er imidlertid at det ikke kommer konkurransedyktige tilbud, hvis betingelsene samlet sett ikke er tilstrekkelig attraktive.

6. Vurdering av alternativer, anbefaling og råd for videre arbeid

6.1 Vurdering av alternativer

Som vi redegjorde for i forrige kapittel er følgende alternativer aktuelle for å dekke Indre Helgelands behov for kontrollutvalgssekretariatet fremover:

- Nullalternativ: **Indre Helgeland** (med lokal tilstedeværelse)
- Alternativ 1: **Helgeland** (Indre og Ytre/Søndre Helgeland)
- Alternativ 2: **Nordland** (I. Helgeland og Salten)
- Alternativ 3: **Konsek Trøndelag IKS**
 - A) Uten lokal tilstedeværelse i Indre Helgeland
 - B) Med lokal tilstedeværelse i Indre Helgeland
- Alternativ 4: **Kjøp av tjenesten**

I dette kapittelet vil vi beskrive hvordan vi vurderer at disse alternativene vil tilfredsstillе kriteriene for kontrollutvalgssekretariatet, som vi redegjorde for i kapittel 3, nemlig:

- Lokalpolitisk styring og kontroll
- Effektivitet, herunder
 - Nytte/måloppnåelse, som er funksjon av
 - Kompetanse
 - Formell kompetanse – jus, regnskap, samfunnsvitenskap mm.
 - Nærhet: Kunnskap og kjennskap til lokale forhold
 - Kapasitet
 - Nærhet: Fysisk og digital tilgjengelighet
 - Objektivitet
 - Robusthet

– Kostnader

- Virkninger for kommunene/regionen for øvrig (herunder arbeidsplasser i nærområdet)

Samtlige aktuelle alternativer kan tilfredsstillе kommunelovens krav til lokalpolitisk styring og kontroll, ettersom alternativene velges av kommunestyret, arbeider uavhengig av kommunestyret og at de er uavhengige av kommunens administrasjon og de som gjør revisjoner.

Videre er det tre av underkriteriene som kan knyttes til om sekretariatet har en lokal tilstedeværelse:

- Kompetansekriteriet om kunnskap om lokale forhold og kjennskap til folkevalgte og administrasjon.
- Kapasitetskriteriet om fysisk tilgjengelighet
- Eventuelle hensyn til arbeidsplasser i regionen/regional utvikling.

Ettersom hensynet til lokalpolitisk styring og kontroll er tilfredsstillt i alle alternativ og kan holdes utenfor, og ettersom tre av kriteriene kan oppsummeres med kriteriet «nærhet», kan de alternativene modellene vurderes etter i hvilken grad de bidrar til:

- Nytte/måloppnåelse for kontrollutvalget, gjennom
 - Formell kompetanse
 - Nærhet
 - Objektivitet
 - Robusthet
- Kostnader, gjennom direkte kostnader og administrasjonskostnader/andre kostnader

I tabellen under oppsummerer vi vår vurdering av de alternative modellene etter overnevnte kriteriene.

Figur 6-1: Vurdering av sekretariatsalternativ for Indre Helgeland

Geografisk konstellasjon	Kompetanse	Nærhet	Objektivitet	Robusthet	Samlet nytte	Kostnader
1. Indre Helgeland						
2. Hele Helgeland						
3. Nordland (Indre H.+Salten)						
4a. Konsek uten lokal ansatt						
4a. Konsek med lokal ansatt						
5. Tjenestekjøp						

Kilde: Oslo Economics.

Kriteriene er vurdert kvalitativt på en skala fra 1 til 5, illustrert med delvis skraverete sirkler. En fullstendig skraveret sirkel indikerer at kriteriet er fullstendig oppfylt. En helt tom sirkel indikerer at kriteriet overhodet ikke er oppfylt. Den samlede vurderingen av nytten av hvert sekretariatsalternativ er beregnet som et enkelt snitt av vurderingene av hvert enkelt kriterium, på en skala fra 1 til 5. Kostnadsvirkningen er illustrert ved at den rimeligste løsningen har en helt skraveret sirkel (1,35 millioner kroner/år) og ved at den mindre rimelige løsningen er ~25% dårligere enn dette på kostnadskriteriepunktet.⁶

I de neste avsnittene vil vi redegjøre nærmere for vår vurdering av hvert av alternativene.

6.1.1 Indre Helgeland

Det såkalte nullalternativet omtaler alternativet til som er nærmest mulig dagens situasjon. I dette tilfellet vil nullalternativet innebære å ansette én person til å erstatte dagens sekretariatsleder.

Formell kompetanse

Med én person ansatt er det svært personavhengig hva slags formell kompetanse som kan oppnås. Det er mye å forvente at person skal kunne inneha tilstrekkelig kjennskap til sekretariatets rolle, relevant jus, økonomi/regnskap mv.

Nærhet

Hensynet til nærhet, herunder kjennskap til politiske saker og forhold i Indre Helgeland, samt kjennskap og relasjon til folkevalgte og administrasjon kan i utgangspunktet ivaretas på en god måte med en lokal sekretær, men også dette avhenger av sekretærens personlige egenskaper og bakgrunn.

Objektivitet

Hensynet til objektivitet ivaretas ikke i noen grad med én enkelt sekretær, ettersom sekretariatets arbeid vil være svært preget av en sekretærs egen person. Et enmannssekretariat stiller store krav til vedkommendes profesjonalitet.

Robusthet

Et enmanns sekretariat er lite robust, ettersom det ikke vil være noen til å overta oppgaver om sekretæren blir fraværende. Det kan kompenseres noe for dette gjennom avtaler med andre sekretariater for tjenester ved uforutsette hendelser, slik det finnes avtale for i dag.

Kostnader

Vi forutsetter at de direkte kostnadene til et enmannssekretariat i Indre Helgeland også fremover kan holdes på rundt 1,35 millioner kroner årlig.

6.1.2 Helgeland (Indre og Ytre/Søndre Helgeland)

Formell kompetanse

På grunnlag av ett intervju kan virke som at kommunene i Ytre/Søndre Helgeland er godt fornøyd med kompetansen til den ene ansatte som jobber i sekretariatet der. Vedkommende er siviløkonom og har bakgrunn fra revisjon og forvalter visstnok sekretariatsoppgaven på en god måte. Ved opprettelsen av et samarbeid på tvers av hele Helgeland kunne kompetansen til sekretæren i Ytre/Søndre Helgeland suppleres av kompetansen til en ytterligere person, for eksempel en jurist. Samlet formell kompetanse kunne dermed blitt styrket, særlig ettersom de to ville delt kontorsted. Samtidig vil det være vanskelig å dekke samtlige relevante fagområder med bare to personer.

Nærhet

Med to personer i Helgeland, kan hensynet til nærhet ivaretas på en god måte. En mulig effektivitetsgevinst ved etableringen av Helgeland kontrollutvalgsssekretariat er at flere kommuner i Helgeland deltar i samme interkommunale samarbeid og bruker samme tjenesteytere av forvaltningsrevisjoner. Dermed kan et felles sekretariat oppnå stordriftsfordeler gjennom å fordele faste kostnader til å finne hensiktsmessige arbeidsformer med revisor, og til å gjennomføre forvaltningsrevisjoner av samarbeid på tvers av kommunene.

Objektivitet

Hensynet til objektivitet vil bli vesentlig bedre ivarett av to personer enn av én person, avhengig av hvordan sekretærene jobber og samarbeider. Vi legger i Helgelandsalternativet til grunn at de ansatte vil være samlokalisert i Sandnessjøen, der dagens sekretær for Ytre/Søndre Helgeland sitter. Dette vil bidra til å fremme objektivitet.

Robusthet

Robustheten vil ivaretas bedre av to personer enn av en person, særlig ettersom de to personene vil være samlokalisert. Eventuelle avtaler med andre sekretariat kan ytterligere bedre robustheten.

Kostnader

Vi legger til grunn at et sekretariat med to personer vil koste 2,7 millioner kroner (1,35 mill. x 2). I Ytre og Søndre Helgeland fordeles kostnadene i dag

⁶ Dette er beregnet som $[(1/1,35)-(1/1,8)]/(1/1,35)=0,74-0,55/0,74=0,19/0,74=25,6\%$.

utelukkende basert på folketall. Hvis denne fordelingsnøkkelen også legges til grunn for et samlet Helgelandssekretariat, vil de store kommuner i Indre Helgeland måtte betale langt mer enn hva de gjør i dag.⁷ Samlet kostnad vil bli om lag 1,8 millioner kroner. De høye kostnadene i «Helgelands»-alternativet for folkerike kommuner skyldes kostnadsnøkkelen. Dersom denne kan endres bør det være mulig å oppnå en samlet kostnad for kommunene i Indre Helgeland på ca. 1,35 millioner kroner. Se Vedlegg E for nærmere beskrivelse av utgiftsfordelingen.

6.1.3 Nordland (Indre Helgeland og Salten)

Det såkalte nullalternativet omtaler alternativet til som er nærmest mulig dagens situasjon. I dette tilfellet vil nullalternativet innebære å ansette én person til å erstatte dagens sekretariatsleder.

Formell kompetanse

Salten Kontrollutvalgsservice har to ansatte i dag. Begge er tidligere rådmenn og har dermed bred erfaring fra kommunesektoren. Deres kompetanse kunne bli supplert av en eventuell nyansettelse i forbindelse med en utvidelse av samarbeidet til Indre Helgeland. Et samarbeid for hele Nordland kan bygge videre på systemet bygget opp av Salten, med opplæring av nye kontrollutvalg mv.

Nærhet

Med en ansatt i Indre Helgeland ville behovet for nærhet og kjennskap kunne bli dekket. En av de ansatte i Salten Kontrollutvalgsservice sitter dessuten i Saltal i dag, nabokommunen til Rana i nordøst.

Objektivitet

Et sekretariat på tre personer kan gi gode forutsetninger for å virke objektivt, selv om en ulempe er at Indre Helgeland vil betjenes av en person som sitter alene, og dermed i praksis vil kunne virke som en enkeltperson. Objektiviteten til sekretariatet vil derfor avhenge av hvordan de ansatte sekretariatet samarbeider og hvor profesjonelt de opptrår.

Robusthet

KU-sekretariat utfører ikke drifts- eller beredskapsoppgaver slik som sykehjem og brannvesen. Dette begrenser risikoen knyttet til sykefravær og kan forklare hvorfor mange sekretariater i Norge har én til to ansatte i dag.

Tre ansatte, som kan oppnås i Nordlandsalternativet, vil gi bedre robusthet, med robustheten avhenger også av koordinering, systemer og samarbeid. Et

forhold som trekker ned, er at det bare vil være en person lokalisert i Indre Helgeland.

En annen begrensning er at Salten Kontrollutvalgsservice har en fysisk arkivløsning. Et eventuelt Nordlandssekretariat med tre ansatte vil muligens ønske å få en løsning for digitalt arkiv, blant annet for å bedre robustheten ved fravær fra enkelte ansatte.

Kostnader

Som vi har redegjort for tidligere og som vist i Vedlegg B, virker det riktig å forvente at kostnadene ved et samarbeid med Salten kan bli som i dag, totalt sett. Administrasjonskostnadene forventes å være små, ettersom det er et kommunalt oppgavefelleskap som styres gjennom representantskapet alene, der representantene typisk har vært lederne for kontrollutvalgene til eierkommunene.

6.1.4 Konsek Trøndelag IKS, uten lokal ansatt

En annen mulighet for Indre Helgeland er som tidligere nevnt å bli del av Konsek Trøndelag IKS. Den praktiske løsningen på dette, som er blitt foreslått av Konsek, er at Konsek ansetter en ekstra person for å dekke behovene til Indre Helgelandskommunene, men at kommunene betjenes fra Trondheim og/eller Steinkjerskontorene til Konsek.

Formell kompetanse

Konsek er et av de største interkommunale samarbeidene for kontrollutvalgstjenester i Norge og har bred og spesialisert kompetanse som er relevant for kontrollutvalgsarbeid. Fra 1. januar 2023 vil selskapet ha fire ansatte på mastergradsnivå, to innen jus og to innen samfunnsvitenskap. Videre vil selskapet ha seks ansatte på bachelorgradsnivå innenfor samfunnsøkonomi, økonomi/administrasjon, HR, samt en kommunalkandidat.

Nærhet

Vi forventer at det vil være begrenset ivaretagelse av hensynet til lokal kunnskap og kjennskap til lokale forhold og personer med utgangspunkt i Trondheim eller Steinkjer. Løsningen vil gi færre arbeidsplasser i Indre Helgeland enn de andre løsningene.

Objektivitet

Hensynet til objektivitet kan bli svært godt ivaretatt av et stort sekretariat som jobber som et team.

Robusthet

Hensynet til robusthet forventes å bli svært godt ivaretatt av et av Norges største sekretariatsamarbeid.

⁷ Det vil trolig kunne være mulig å diskutere seg frem til en annen fordeling av kostnadene om det er ønskelig.

Kostnader

Kostnadene vil bli omtrent 1,78 millioner kroner per år (om lag 32 prosent høyere enn i dag). Fordelingen av kostnader per kommune har et høyere fastledd enn det kostnadsfordelingen i Indre Helgeland har i dag.

6.1.5 Konsek Trøndelag IKS, med lokal ansatt

I samtale med oss oppgir Konsek at de kan være åpne for å diskutere en løsning der Konsek ansetter en person i Indre Helgeland for å betjene kommunene der.

Formell kompetanse

Den praktiske utnyttelsen av samlet kompetanse i Konsek kan i praksis bli noe dårligere hvis Indre Helgeland betjenes av en ansatt som sitter alene, enn i tilfelle der Indre Helgeland betjenes av de samlede miljøene i Trondheim og/eller Steinkjer.

Nærhet

Til gjengjeld kan en lokal ansatt muligens bedre sikre at sekretæren har kjennskap til lokale forhold og personer, samt at tjenesten bidrar til en lokal arbeidsplass.

Objektivitet

En person som bor og jobber i Indre Helgeland vil ha et dårligere utgangspunkt for å sørge for objektive sekretariatstjenester enn det et samlet miljø vil ha.

Robusthet

Robustheten vil være god, ettersom Konseks ansatte i Trøndelag vil kunne dekke opp for den ansatte i Indre Helgeland ved uforutsette hendelser. Samtidig vil det kunne være noe personavhengig enn ved en tjeneste fra et samlet miljø.

Kostnader

Vi legger til grunn at kostnadene for Indre Helgelandskommunene vil være de samme uavhengig av om det blir en lokalt ansatt eller ikke. Dette vil måtte undersøkes dersom Indre Helgeland ønsker å gå videre med denne muligheten.

6.1.6 Tjenestekjøp

En siste mulighet for Indre Helgeland kunne være å kjøpe sekretariatstjenester i markedet.

Utfallet av et slikt tjenestekjøp er svært usikkert, ettersom man ikke på forhånd vet hvem som ville fått oppdraget og til hvilke betingelser. Det er et svært lite privat marked for sekretariatstjenester i Nord-Norge i dag. På kjøpersiden kan dette forklares med at kontrollutvalgssekretariat er sentraladministrasjon,

noe som mange anser som en kjernekompetanse de selv skal ha, samt at tjenesten kan være vanskelig å kontraktsfeste og følge opp. På leverandørsiden er et relevant forhold at de som eventuelt skulle utført sekretariatstjenester ikke kan utføre revisjoner, som det synes å være et større privat marked for.

Disse forholdene kan muligens være med på å forklare at kommunene i Ofoten og Narvik gikk bort fra å kjøpe sekretariatstjenester og i stedet ble med i K-sekretariatet. I hele Midt- og Nord-Norge vet vi bare om én privat tjenesteyter som leverer sekretariatstjenester, Søstrene Åsjord i Steigen. Vi har ikke full oversikt over hvem nevnte selskap leverer til, men vi vet at de vant en konkurranse om leveranser av sekretariatstjenester til Nærøysund kommune i 2021. I nevnte konkurranse mottok Nærøysund kun to tilbud, ett fra Søstrene Åsjord og ett fra Konsek Trøndelag IKS.

I intervju med oss indikerer Konsek at de i utgangspunktet ikke vil være veldig interessert i å levere tilbud på en eventuell anskaffelse fra Indre Helgeland. Dette begrunnes blant annet med dårlig forutsigbarhet for Konsek med hensyn til ansettelser, ettersom kontraktperioden vil være begrenset.

På grunnlag av dette vurderer vi at det er stor risiko for få eller til og med ingen relevante tilbydere ved en eventuell anskaffelse av sekretariatstjenester til Indre Helgeland, selv om det selvfølgelig er tenkelig at en anskaffelse vil føre til en god leverandør til en god pris. Denne usikkerheten knytter seg til både:

- Formell kompetanse
- Nærhet
- Robusthet (må kunne byttes hvert fjerde år), og
- Kostnader^a

Vår samlede vurdering er at tjenestekjøp er en uegnet måte å dekke behovet for sekretariatstjenester. Dette kan begrunnes med at:

- Sekretariatstjenester kan anses som sentraladministrasjon, som er en kjerneoppgave for kommunen.
- Effektive anskaffelser forutsetter et levende leverandørmarked, der minst tre tilbydere til har relevant kompetanse og kapasitet. Det finnes ikke i dette markedet i Nord-Norge.
- Kontrakten for sekretariatstjenester kan være vanskelig å følge opp. En sekretær vil gjøre mange oppgaver som ingen observerer direkte.

^a I tillegg til usikkerhet om direkte kostnader er det usikkerhet knyttet til transaksjonskostnader, inkludert risiko for klager og søksmål. For eksempel leverte Konsek Trøndelag IKS klage på Nærøysund kommunes kjøp av

kontrollutvalgstjenester. Konsek Trøndelag IKS vant ikke frem med klagen. Se sak: 2020-526-Klagenemndsavgjørelse.pdf (klagenemndssekretariatet.no)

6.2 Anbefaling

Som nevnt er vår vurdering er at tjenestekjøp ikke er en hensiktsmessig modell for et fremtidig kontrollutvalgsekretariat i Indre Helgeland. Videre ser vi klare utfordringer knyttet til videre drift med et enmannssekretariat i Indre Helgeland, som vanskelig

vil kunne ivareta samlet behov for kompetanse, objektivitet og robusthet. På grunnlag av de definerte kriteriene knyttet til kompetanse, nærhet, objektivitet og robusthet, samt kostnader, vurderer vi at felles samarbeid i Helgeland, samarbeid med Salten og Kosek Trøndelag IKS er aktuelle alternativ for Indre Helgeland, se figur under.

Figur 6-2: Anbefaling

Geografisk konstellasjon	Kompetanse	Nærhet	Objektivitet	Robusthet	Samlet nytte	Kostnader
1. Indre Helgeland						
2. Hele Helgeland						
3. Nordland (Indre H.+Salten)						
4a. Kosek uten lokal ansatt						
4a. Kosek med lokal ansatt						
5. Tjenestekjøp						

Kilde: Oslo Economics.

Dersom kommunene i Indre Helgeland ønsker et sekretariat som består av hvert fall to personer som sitter samlokalisert (av hensyn til kompetanse, objektivitet og robusthet), og som i tillegg har lokal kunnskap og kjennskap, fremstår et felles samarbeid for hele Helgeland som et aktuelt alternativ. En konkret mulighet kunne være å spørre kommunene i Ytre og Søndre Helgeland om samarbeid. Et mulig hinder er at samarbeidsavtalen i Ytre/Søndre Helgeland i dag forutsetter at kostnadene i samarbeidet fordeles etter folketall alene. Dette vil medføre at kommunene i Indre Helgeland i sum, og særlig de mest folkerike kommunene, vil betale en svært høy andel av kostnadene. En forutsetning for at dette samarbeidet skal være attraktivt kan derfor være at avtalen reforhandles slik at Indre Helgeland i sum dekker kostnaden til én ansatt.

Hvis samarbeid i Helgeland som helhet ikke er mulig/ønskelig under gitte betingelser, dersom det er ønskelig at sekretær bor i en kommune i Indre Helgeland, eller dersom det er et ønske om hvert fall tre personer i sekretariatet, bør kommunene i Indre Helgeland søke samarbeid med Salten Kontrollutvalgsservice. Dette samarbeidet kan døpes om, for eksempel til «Nordland kontrollutvalgsssekretariat». Resten av Helgeland kan eventuelt senere inviteres inn.

Hvis hensynet til formell kompetanse, objektivitet og robusthet veier tyngst, bør kommunene i Indre Helgeland søke samarbeid med Kosek, etter Koseks

anbefalte modell, der tjenesten ytes fra Trondheim og Steinkjer.

6.3 Veien videre

Vi anbefaler at kommunene i Indre Helgeland går videre med det eller de av disse tre alternativene som kommunestyrene vurderer at best dekker deres behov med tanke på nytte og kostnad.

De omkringliggende samarbeidene virker å være rundt full kapasitetsutnyttelse i sine sekretærtjenester. Dette, samt omfanget av andre interkommunale samarbeid i Indre Helgeland, tilsier at det kan være rasjonelt for Indre Helgelandskommunene å holde sammen, og søke seg til én samarbeidskonstellasjon der de i sum kan finansiere én ny stilling. Ved en oppsplitting av Indre Helgelandsamarbeidet er det en risiko for at flere omkringliggende samarbeid vil måtte ansette én ekstra person for å dekke behovet, noe som vil gi høyere kostnader. Eneste unntak er muligens en tredeling av Indre Helgelandsamarbeidet, der noen går nord til Salten, noen går vest til Ytre/Søndre Helgeland og noen går sør til Kosek. Med en slik utvikling er det muligens tenkelig at Indre Helgelandskommunene kan betjenes av eksisterende samarbeid, uten nyansettelser.

På grunnlag av ett eller flere konkrete tilbud, kan kommunene fatte en endelig beslutning. I henhold til kommunelovens paragraf 23-7 velger hvert kommunestyre selv sekretariat, etter innstilling fra kontrollutvalget (Kommuneloven, 2018).

7. Referanser

Aksjeloven, 1997. *Lov om aksjeselskaper (LOV-1997-06-13-44)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44>.

Anskaffelsesforskriften, 2016. *Forskrift om offentlige anskaffelser (FOR-2016-08-12-947)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-08-12-974>.

Anskaffelsesloven, 2016. *Lov om offentlige anskaffelser (LOV-2016-06-17-73)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2016-06-17-73>.

Deloitte, 2014. *Evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat, s.l.: s.n.*

Deloitte, 2018. *Kartlegging | Røyken kommune - Alternativer for valg av sekretariatsordning for kontrollutvalg*, Oslo: Utarbeidet for Røyken kommune av Deloitte AS.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, 2019. *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (FOR-2019-06-17-904)*. Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>.

IKS-loven, 1999. *Lov om interkommunale selskaper (LOV-1999-01-29-6)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-01-29-6>.

Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat, 2022. *Utredning av et fremtidsrettet kontrollutvalgssekretariat*, Korgen: Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat.

Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022. *Kontrollutvalgsboka - Om rolla og oppgåvene til kontrollutvalet*, 3. utgåve, s.l.: s.n.

Kommuneloven, 2018. *Lov om kommuner og fylkeskommuner (LOV-2018-06-22-83)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>.

Leknes, et al., 2013. *Interkommunalt samarbeid - konsekvenser, muligheter og utfordringer*, s.l.: IRIS.

Norges kommunerevisorforbund, 2018. *Veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene*, s.l.: s.n.

Prop. 46 L (2017-2018), 2018. *Loen om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*. Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Samvirkeloven, 2007. *Lov om samvirkeforetak (LOV-2007-06-29-81)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2007-06-29-81>.

Vedlegg A Økonomitall Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat

Arts- kode		Budsjett 2023 (Jfr. kommentarer i vedlegg 1)		Budsjett	Budsjett	Regnskap
				2022	2021	2021
1010	Brutto lønn (ekskl. feriepenger)	1	826 493	768 350	741 705	749 470
1010	Feriepenger	1	118 189	109 874	106 064	104 619
1019	Periodisert, trekkpliktig KM/lunch					(27)
1056	Trekkpliktig tlf./bredbåndgodtgjørelse		11 592	11 592	11 592	11 592
1058	Trekkpliktig KM-godtgjørelse (+diett)	5	3 318	3 318	3 318	1 344
1081	Honorar, styreleder		26 000	25 000	25 000	25 000
1091	Forsikringer (gruppeliv/ulykke)		653	653	653	634
1092	Periodisert arbeidsgiveravgift					(1)
1095	Pensjonsutg., fast kommunal	1	205 611	173 758	167 723	177 259
1098	Arbeidsgiveravgift av feriepenger		6 028	5 604	5 409	5 336
1099	Arbeidsgiveravgift	2	54 757	50 116	48 280	49 230
1100	Kontormateriell		1 000	1 000	1 000	-
1101	Abonnement og tidsskrift		6 000	6 000	6 000	6 344
1103	Faglitteratur		1 000	1 000	1 000	-
1116	Beverting		1 000	1 000	1 000	-
1133	Telefon, mobil (sk.pl. godtgjørelse)		(4 392)	(4 392)	(4 392)	(4 628)
1133	Telefon, mobil		4 000	4 000	4 000	2 162
1146	Markedsføring/info. ("www.ihkus.no")		2 000	2 000	2 000	1 456
1150	Opplæring/kurs	3	21 000	21 000	21 000	6 100
1150	Opplæring/kurs (utg. v/Fellessaml.)	4	35 000	35 000	25 000	-
1160	Utg. og godtgj. for reiser, diett, bil	5	28 435	28 435	28 233	10 136
1170	Transportutg. (ikke oppg.pliktig)	6	21 000	21 000	21 000	111
1196	Kontingenter	7	16 000	16 000	12 500	15 319
1201	Utstyr		-	-	-	929
1270	Konsulentjenester	9	100 000	10 000	10 000	-
1290	Interne fordelte datakostnader		3 000	3 000	3 000	-
1370	Revisjon (revisjon av KU-Sekretariat)		3 400	3 400	3 300	3 400
1750/70	Refusjoner fra deltakere Fellessaml.	4	(20 000)	(20 000)	(20 000)	-
	Netto driftsutgifter til fordeling	8	1 471 084	1 276 708	1 224 386	1 165 786

Note 9: Kostnad 100 000 kroner til «Konsulentjenester» er ment å skulle ta høyde for den interne utredningen «Fremtidsrettet KU-sekretariat».

Vedlegg B Anslag: Utgifter per kommune til sekretariatsarbeid

Se neste side.

Grunnleggende info			Indre Helgeland normalisert budsjett 2023			Beregnet fordeling for «Nordland KU-sekretariat», dersom Indre Helgeland følger Saltens fordeling				Beregnet fordeling «Helgeland KU-sekr.»	Konsk Trøndelag IKS' tilbud til Indre Helgeland	
Kommune	Innb. 1.4.2022	Antall KU-møter*	Fast del (20 %)	Variabel (80 %)	Sum: Budsj. norm. 2023	Fast del (~1/3)	Møtedel (~1/3)	Innbygger-del (~1/3)	Sum: Est. Budsj. 2023	Sum: Est. Budsj. 2023	Est. Budsj. 2023	Innskudd
Grane	1 444	4	38 571	31 166	69 738	67 294	53 209	12 282	132 785	51 555	162 500	25 000
Hattfjelldal	1 277	4	38 571	27 562	66 133	67 294	53 209	10 861	131 365	45 593	162 500	25 000
Hemnes	4 425	5	38 571	95 506	134 077	67 294	66 512	37 636	171 442	157 986	261 500	25 000
Lurøy	1 864	5	38 571	40 231	78 802	67 294	66 512	15 854	149 660	66 550	228 500	25 000
Nesna	1 714	5	38 571	36 994	75 565	67 294	66 512	14 578	148 384	61 195	228 500	25 000
Rana	26 073	6	38 571	562 738	601 309	67 294	79 814	221 761	368 869	930 883	381 000	150 000
Vefsn	13 242	5	38 571	285 804	324 376	67 294	66 512	112 628	246 434	472 778	359 000	100 000
	50 039		270 000	1 080 000	1 350 000	471 059	452 279	425 601	1 348 939	1 786 540	1 783 000	375 000

Alternativer for organisering av kontrollutvalgssekretariatet i Indre Helgeland

Vedlegg C Tilbud fra Konsek Trøndelag

Tilbudet er innhentet av styret til Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat og fremgår av den interne utredningen (Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat, 2022).

	Folketall pr. 01.01.22	Eierandeler	Innskudd (kr)	Årlig honorar 2023	Årlig honorar 2024
Rana	26 092	6	150 000	381 000	392 500
Vefsn	13 233	4	100 000	359 000	370 000
Hemnes	4 420	1	25 000	261 000	268 000
Lurøy	1 869	1	25 000	228 500	236 000
Nesna	1 698	1	25 000	228 500	236 000
Grane	1 461	1	25 000	162 500	168 000
Hattfjelldal	1 273	1	25 000	162 500	168 000
Sum			375 000	1 783 000	1 838 500

Vedlegg D Utgiftsfordeling ved Indre Helgeland i Salten Kontrollutvalgsservice

Tabellen under viser utgiftsfordeling gitt at Indre Helgeland blir en del av i Salten Kontrollutvalgsservice. Budsjettet til Salten KU-service for 2021 ble vedtatt i juni med en deflator på 4 prosent (noe lavt sett i ettertid). Vi anslår en kostnadsøkning på 50 prosent hvis Indre Helgeland skulle gå inn i dette samarbeidet. Dette gir en samlede driftsutgifter på 3 432 000. Saltens modell for fordeling av utgifter legges til grunn, herunder en tredel er fastbeløp, en tredel er basert på antall møter i kontrollutvalget i hver kommune⁹, og den siste tredelen er basert på antall innbyggere i hver kommune.

Saltens + Indre Helgeland KU-sekretariat		Antall kommuner		17		Økning i kostnad		50 %		1 144 000	
2023 uten IH		2 288 000									
2023 med IH		3 432 000									
Kommune	Innb. 1.1.2022	Vekt	Antall møter	Vekt	Fastbeløp 1/3 av total	Møtedel 1/3 av total	Innb.del 1/3 av total	Sum per kommune			
Beiarn	1 012	1/3	4	1/3	67 294	53 209	8 607	129 111			
Bodø	52 803	1/3	7	1/3	67 294	93 116	449 110	609 520			
Fauske	9 603	1/3	6	1/3	67 294	79 814	81 677	228 785			
Gildeskål	1 894	1/3	4	1/3	67 294	53 209	16 109	136 613			
Hamarøy	2 708	1/3	5	1/3	67 294	66 512	23 033	156 838			
Meløy	6 214	1/3	5	1/3	67 294	66 512	52 852	186 658			
Rødøy	1 153	1/3	4	1/3	67 294	53 209	9 807	130 310			
Saltdal	4 617	1/3	6	1/3	67 294	79 814	39 269	186 377			
Steigen	2 591	1/3	7	1/3	67 294	93 116	22 037	182 448			
Sørfold	1 869	1/3	4	1/3	67 294	53 209	15 897	136 400			
Grane	1 444	1/3	4	1/3	67 294	53 209	12 282	132 785			
Hattfjelldal	1 277	1/3	4	1/3	67 294	53 209	10 861	131 365			
Hemnes	4 425	1/3	5	1/3	67 294	66 512	37 636	171 442			
Lurøy	1 864	1/3	5	1/3	67 294	66 512	15 854	149 660			
Nesna	1 714	1/3	5	1/3	67 294	66 512	14 578	148 384			
Rana	26 073	1/3	6	1/3	67 294	79 814	221 761	368 869			
Vefsn	13 242	1/3	5	1/3	67 294	66 512	112 628	246 434			
Sum	134 503		86		1 144 000	1 144 000	1 144 000	3 432 000			
Kun IH kommuner	50 039		34		471 059 35 %	452 279 34 %	425 601 32 %	1 348 939			

⁹ Antall planlagte KU-møter slik det fremgår av: <https://ihkus.no/>

Vedlegg E Utgiftsfordeling ved samlet Helgeland KU-sekretariat

Tabellen under viser utgiftsfordeling gitt at Indre Helgeland blir en del av i Ytre og Søndre Helgeland KU-sekretariat vi forutsetter at sekretariat med to personer vil koste 2,7 millioner kroner (1,35 mill. x 2. Ytre/Søndre Helgelands modell for utgiftsfordeling er utelukkende basert på folketall. Høye kostnader i «Helgelands»-alternativet for folkerike kommuner skyldes kostnadsnøkkelene. Dersom denne kan endres bør det være mulig å oppnå en samlet kostnad for kommunene i Indre Helgeland på ca. 1,35 millioner kroner.

Indre + Ytre/Søndre Helgeland KU-sekretariat			
Totale kostnader		2 700 000	
Kommune	Innbyggere	Kostnad kr	Andel
Grane	1 444	51 555	1,9 %
Hattfjelldal	1 277	45 593	1,7 %
Hemnes	4 425	157 986	5,9 %
Lurøy	1 864	66 550	2,5 %
Nesna	1 714	61 195	2,3 %
Rana	26 073	930 883	34,5 %
Vefsn	13 242	472 778	17,5 %
Bindal	1 406	50 198	1,9 %
Sømna	1 981	70 728	2,6 %
Brønnøy	7 777	277 662	10,3 %
Vega	1 175	41 951	1,6 %
Vevelstad	462	16 495	0,6 %
Herøy	1 825	65 158	2,4 %
Leirfjord	7 333	261 810	9,7 %
Dønna	2 257	80 582	3,0 %
Træna	1 369	48 877	1,8 %
Totalt	75 624	2 700 000	
Kun IH kommuner	50 039	1 786 540	66,2 %

oslo**economics**

www.osloeconomics.no

E-post og telefon:
post@osloeconomics.no
+47 21 99 28 00

Besøksadresse:
Klingenberggata 7
0161 Oslo

Postadresse:
Postboks 1562 Vika
0118 Oslo